

Ministr financí Zbyněk Stanjura hostem DVTV

12.12.2022 - | Ministerstvo financí ČR

Stav českých veřejných financí se zhoršuje. Vláda Petra Fialy byla přitom zvolena se slibem, že dá veřejné finance do pořádku, jak s tím jdou dohromady stamiliardové rozpočtové schodky a ruku v ruce s tím zvyšující se státní dluh? Vydává se Česká republika na řeckou cestu? A budou se muset zvedat daně? Hostem DVTV je ministr financí za ODS Zbyněk Stanjura.

Dobrý večer.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/
Dobrý večer.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Vydává se, pane ministře, Česká republika na řeckou cestu?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

No, to určitě ne, a navíc ta první věta, kterou jste řekla, prostě neodpovídá realitě. Kdyby se zhoršovaly schodky státního rozpočtu, tak letos bude vyšší schodek, než loni, ne? Já myslím, že to je docela jednoduchá matematická úvaha a ten schodek nebude vyšší než loni, nebude tak nízký, jak už jsem si představoval ještě v lednu. To nebude, ale určitě bude nižší než loni.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

A bude vyšší, než se původně počítali s tím, jaký by měl být?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Bude vyšší, než jsem si myslel v lednu předtím, než Putin začal svoji válku na Ukrajině a bohužel bude vyšší.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Podle nejnovější zprávy japonské finanční skupiny Nomura bude Česká republika spolu s Rumunskem a Maďarskem čelit v příštím roce riziku měnové krize v souvislosti tedy s rostoucími fiskálními a vnějšími problémy. Zveřejnila to agentura Bloomberg. Nomura ve své zprávě vydává, cituji: „Hrozivé varování před rostoucími široce rozlehlými riziky.“ Podle vás je to poplašná zpráva?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Ano.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Můžete to rozvést?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Tak já myslím, že tuhle zprávu by hlavně měla komentovat Česká národní banka.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Ptali jsme se jí odpoledne.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Ano, nevím, jaká byla odpověď, ale podle mě hodně podobná, možná delší než moje, ale já to považuju za poplašnou zprávu.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

České veřejné finance tedy nejsou podle vás v mizerné a stále se zhoršující kondici? Protože třeba i bývalý ministr financí Kalousek řekl na Primě CNN, že vláda dělá neodpovědnou politiku, která vede do dluhové pasti, když se bavíme o dluzích.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Tak já myslím, že výhoda komentátorů nebo těch, kteří tu politiku nedělají je, že mohou mít i silná vyjádření. Ono asi není složité přijít jako ministr financí a navrhnout úspory. Složitě je proto najít většinu v obou komorách parlamentu a poctivě řečeno letos taky na to nebylo dostatek času. Díky tomu, co všechno jsme museli řešit, aniž bychom to tušili před těmi 10 měsíci, tak v podstatě z časových důvodů to nebylo možné. Nicméně v této chvíli jsme zahájili poměrně intenzivní práce, které bychom chtěli skončit někdy v prvním pololetí příštího roku a předložit návrh zákona do Poslanecké sněmovny a senátu, který výrazným způsobem sníží strukturální saldo českého rozpočtu.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Ano. Státní dluh je tvořený závazky vlády a samozřejmě vzrůstá tím deficitním financováním státního rozpočtu. Teď je na úrovni 2,7 bilionů v roce 2022. Pokud vy považujete tedy tu zprávu, kterou jsem vám citovala Nomury za poplašnou, tak mi řekněte, jak to.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Já nevím, jak to mysleli, nevím, na základě čeho takové varování vydali. My jsme v posledních týdnech a měsících obdrželi jako Česká republika vlastně potvrzení vysokého ratingu od všech vlastně renomovaných ratingových agentur, tedy jediné riziko, které zmiňovaly, a to reálně bylo a je, a to je přílišná závislost na ruských energetických zdrojích. Děláme pro to hodně, abychom snížili závislost na ruské ropě a ruském plynu, myslím, že se vládě v tomto směru daří, ale nicméně to jsou opatření, která se nedají vyřešit za rok nebo za měsíc. Nicméně u té ropy máme už vlastně schválené se souhlasem ostatních akcionářů řešení, které by do dvou let nás mohlo zbavit úplné závislosti na ruské ropě. A co se týče plynu přes všechna ta varování tzv. expertů v červnu, v červenci, v srpnu, jak se Evropa, a i Česká republika neobejde bez ruského plynu, tak vidíme, že jako Evropa, a i Česká republika tu situaci zvládla a nedostatek plynu prostě nehrozí.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

No, vaše vláda byla zvolena se slibem, že dá veřejné finance do pořádku.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Ano, a to taky dá.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Jak tedy s tím jdou dohromady ty vysoké stamiliardové schodky, které dál tedy zemi enormně zadlužují?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Enormně... To já myslím, že to není úplně pravda, pro vstup do eurozóny, to kritérium maastrichtské se říká, že ten roční deficit by neměl být vyšší než 3 % vůči HDP. My v našem vládním programovém prohlášení máme, že ten cíl splníme do roku 2025, a my to splníme, takže v tom se nezměnilo vůbec nic. Jenom, bohužel, v roce 2022/2023 to tempo snižování bude nižší, já bych řekl z objektivních důvodů, protože Putin manipuloval a manipuluje cenami energií, ty jsou extrémně náročné a my jsme

v tuto chvíli upřednostnili vlastně pomoc domácnostem i firmám zvládnout vysoké ceny energií před tím rychlejším snižováním zadlužení. Já myslím, že to je správně, protože klíčové je, aby naše firmy tímto těžkým obdobím prošly, aby se nesnižoval počet pracovních míst, aby lidi měli práci a aby měli možnost si vydělávat peníze. Takže určitě ten cíl splníme, abychom byli pod 3 procenty ročního deficitu vůči HDP do konce našeho funkčního období.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Rozpočtový schodek na příští rok 295 miliard. Ten je realistický, anebo zase v průběhu roku přijde novelizace jako letos a ještě naroste.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Pokud nepříjde žádný takový velký nový šok, jako byla válka na Ukrajině, a já doufám, že nepříjde, tak je realistický.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Rozpočtu říkáte válečný a protikrizový. Vypadá to, že už teď si tak trochu vláda připravuje alibi, protože za válku se dá vždycky schovat. Ostatně ve vašich slovech to před chvílí zaznělo několikrát.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Ne, my se za tu válku neschováme, ta válka reálně je. A jestli se budeme tvářit, že nemá dopad na českou ekonomiku, tak neříkáme pravdu. My jsme přijali poměrně silné sankce vůči Rusku a samozřejmě ty silné sankce mají zpětný dopad na ekonomiku všech evropských zemí, včetně České republiky. Proto říkáme, že je válečný a protikrizový, protikrizový proti těm vysokým cenám energií, protože kdyby to nebylo, tak ten schodek by nebyl 295 ale možná 250.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Podle ekonoma Dominika Stroukala, člena Národní ekonomické rady vlády, nejsou hlavním problémem mimořádné krizové výdaje, ale běžný chod státu. K rostoucím nákladům na obsluhu státního dluhu řekl toto. /začátek ukázky/

Dominik STROUKAL, ekonom

Toto to není tak, že prostě máme nějaký dluh, který nic nestojí. Nás to v roce 2025 bude stát 100 miliard korun a 100 miliard korun je řádově to, že bychom mohli ještě z čísla ze začátku roku jako přidat dvojnásobek nebo zdvojnásobit platy všem zaměstnancům ve školství. To je ohromný číslo, to je 250 000 lidí, který by mohli mít víc peněz. Dvojnásobek. To jsou jako neuvěřitelné čísla, do kterých se dostáváme tímhle tím problémem. /konec ukázky/

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

No a taky bývalý ministr financí a předseda TOP09, už jednou zmiňovaný Miroslav Kalousek, řekl na Primě, že je z vaší vlády zklamaný, že za takový rozpočet by se, cituji, rituálně zastřelil, přesně řekl: „Vláda je v rozpočtové politice zbabělá a neodpovědná.“ Není?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Není. On by se možná rituálně zastřelil, ale tím by nezískal lepší rozpočet, než jsme byli schopni schválit. Není jednoduché vládnout v koalici, kde je 5 politických stran. To jsme nikdy nezastírali, ale já jsem člen vlády, disciplinovaný člen vlády, a nebudu hrát tu roli, že i já jsem byl ten, který chtěl šetřit, navrhoval jsem tady rozpočet s 80 miliard nižším schodkem a ti zlí ostatní ministři...

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Navrhoval?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/
To není důležité. Důležité je výsledky...

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka
Navrhoval nebo ne?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/
To fakt není důležité. Já tuhle tu roli nebudu hrát. Důležitý je výsledek. Pro ten rozpočet hlasovali všichni členové vlády. Všechny koaliční strany získaly bezpečnou většinu v Poslanecké sněmovně. To je politická realita a nemá cenu tu hru, kdo by víc šetřil, kdyby ty ostatní přesvědčil.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka
Dobře. Podle něj se zkrátka bojíte říci lidem a firmám pravdu, nikomu se podle něj, podle Miroslava Kalouska, nechce říci, že někdo méně dostane a někdo více zaplatí. Budete muset zvedat daně?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/
Některé daně možná částečně, ale ne ty, o kterých mluví, tak s lehkým akcentem zvedněte daně všem zaměstnancům /nesrozumitelné/ zvedněte daně fyzickým osobám, ale znamená to zvednout daně pěti milionům zaměstnanců, a to my jako občanští demokraté nepodpoříme. My jsme byli pro snížení daně, my toho kroku nelitujeme, jak se mi často ptají, že - co to znamená ty vyšší daně? Těm lidem zůstane méně peněz v okamžiku, kdy je vysoká inflace, když jsou vysoké ceny energií, takže my jim vezmeme 80 miliard a nevěřím tomu, že by těch 80 miliard se použilo na snížení toho deficitu. Stát by je nějak rozděl, to znamená přerozděloval by méně spravedlivě než těm lidem, když ty peníze necháme, a já říkám větu, které fakt věřím, že ti lidé ví mnohem lépe než kterákoliv vláda, včetně naší, co mají s těma penězma udělat.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka
Tím ale, jinými slovy říkáte, že vláda vládne špatně, protože by ty peníze přerozdělovala způsobem, který není vhodný.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/
Každá vláda rozhoduje o těch penězích daňoví poplatníků hůř než ti samotní daňoví poplatníci, proto jsem taky v pravicové straně. Levicoví politici věří, že těm lidem seberou peníze, pak poradí a řeknou tomu dala, tomu dala...

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka
Tomuhle základnímu principu rozumím, ale samozřejmě jste v situaci, kdy s těmi penězi hospodařit musíte a pokud říkáte, že je špatně přerozděluje, tak to není dobrá vizitka. Tím směrem mířím.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/
Tak my jsme zdědili mandatorní výdaje, to není tak, že bychom vytvořili nové mandatorní výdaje a nějak jsme zvyšovali, i z časových důvodů ta politická debata neproběhla, abychom některé mandatorní nebo quasi mandatorní výdaje snížili. A já to říkám úplně otevřeně, chci, aby to bylo aspoň 70 miliard, výsledkem toho návrhu zákona. A otevřeně říkám, co to vlastně znamená? Znamená to, že stát nebude poskytovat takové služby a takové dotace jako poskytoval doposud. A jsem si úplně jistý, že u každého toho konkrétní opatření se zvedne ta zájmová skupina, a teď to nemyslím nějak útočně, která byla zvyklá, že ty peníze dostávala, a říká - to je špatně.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka
O jaké služby by se mohlo jednat, které stát bude méně, anebo v menší míře poskytovat?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Tak musíme se podívat na to, zda dobře využíváme sociální dávky ve smyslu, že je dostávají skutečně ti, kteří je potřebují. Tam si myslím, že naopak, že někteří, kteří skutečně potřebují dostávají méně, než by si zasloužili, tak se musíme podívat na ten okruh, zda ten okruh, zda ta množina těch, kteří to pobírají, není příliš široká a jestli to opravdu je spravedlivé. Pak se musíme podívat na to, jestli provoz státu není zbytečně drahý, já tu odpověď znám. Je zbytečně drahý, máme množství dotačních titulů, které podle mě jsou nevýhodné zejména pro malé podnikatele, ti nemají ani čas, ani kapacity se o ty dotace ucházet a vlastně jim to ztěžuje postavení na tom konkurenčním trhu. To jsou všechno věci, které musíme redukovat. Na druhé straně musíme zvyšovat výdaje na obranu. To je realita.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Tím prvním bodem byste sáhl na ty nejslabší, ptám se na to....

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Já jsem říkal, naopak, já se omlouvám, já jsem říkal, že těm nejslabším naopak máme přidat.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Ano, ale chcete se podívat na tu sociální sféru. Tam, kde ty výdaje nejsou vynakládány účelně. Ptám se proto, že nezaznělo, kéž jsou třeba solidárnější ti bohatší, takže směrem k těm jít vůbec nechcete?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Protože tam se to moc najít nedá, to je taková levicová fikce, že zdaním ty nejbohatší, to jsou ti, kteří velmi často daní v jiných státech, kteří mají daňové poradce, je jich velmi úzká skupina. A nepřinese to desítky miliard, které my potřebujeme do toho státního rozpočtu.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Takže přes daň z příjmů nejede vlak?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Z pohledu ODS ne. Určitě se podíváme na daňové výjimky, daňové slevy, daňové odpočty, to určitě ano, ale určitě nechceme zvyšovat daně vlastně z aktivity, protože daň z příjmu je vlastně daň z aktivity a ty teda zvyšovat nechceme.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Ministr práce a sociálních věcí vicepremiér Marian Jurečka to tak jednoznačně nevidí. Před měsícem řekl v DTV toto. /začátek ukázky/

Michael ROZSYPAL, moderátor

Budete zvyšovat daně z příjmu?

Marian JUREČKA, předseda strany, ministr práce a sociálních věcí /KDU-ČSL/

Já si osobně myslím, že i toto je dneska debata, kterou povedeme velmi vážně. Já jsem už v minulosti řekl...

Michael ROZSYPAL, moderátor

Vy jako lidovci to budete navrhopat.

Marian JUREČKA, předseda strany, ministr práce a sociálních věcí /KDU-ČSL/

My jako lidovci jsme v minulosti říkali a i prosazovali, že jsme pro progresivní zdanění. /konec ukázky/

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Marian Jurečka dokonce už avizoval, že se v prvním kvartálu změny programové prohlášení vlády, které zvyšování daní zapovídalo. Vládní Piráti i lidovci jsou v ekonomické rovině minimálně tedy výrazně vlevo, budou tláčit na zvyšování daní a bránit se podle všeho krocení výdajů, tak můžete se vůbec v koalici shodnout na tom?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/
Můžeme a jsem si jistý.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Takže progresivní zdanění, jak ho chtějí lidovci nebude a přes to nejede vlak.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/
Máme progresivní zdanění .../nesrozumitelné/

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

V tom, jak ho chtějí lidovci, tedy ve formě /nesrozumitelné/.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/
Přes to nejede vlak, jako je zaužívané, je to příliš silné. My jsme na to měli různé názory před volbami, myslím si, že ne myslím - vím - všechny ostatní vládní strany dnešní nepodpořily snížení daní. My ano a ty strany si své názory zachovaly, takže to není žádné překvapení. Tak, jak jsme se lišili v roce 2020 v tomhle názoru, tak se lišíme i v roce 2022, ale máme mechanismy, kdy se v tak klíčových věcech prostě nemůžeme přehlasovat ani jedním směrem.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Koaliční partneři chtěli přece i sektorovou daň, která by byla už nastálo nebo napořád, v uvozovkách napořád, co je dnes napořád oproti tedy Windfalltax.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/
No a výsledek, že jsme se dohodli na windfalltax.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Takže vy tedy spoléháte na ten koaliční mechanismus, který nedovolí přehlasování v žádném tedy směru?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/
Ano, protože to je konec vlády. Jakmile se vláda začne přehlasovávat v tak důležité věci, jako jsou daně nebo velké systémy jako sociální nebo zdravotní, to znamená, že část vlády použije k prosazení svého politického názoru hlasy opozice, tak je to začátek konce vlády, to jsem si úplně jistý.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

To znamená, že tlak na to by mohl představovat konec vlády. Nebo toto je téma, u kterého si dovedete představit, že na něm by se mohla vláda zborit?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/
No vláda se nezborí. Myslím, že máme zkušenost s tím, jak to špatně dopadá, když upřednostníme třeba pohled jedné politické strany a pak tu vládu odevzdáme někomu jinému, takže já se toho vůbec nebojím.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Už jste se toho dotkl. Sám chystáte na květen nebo zaznamenala jsem tedy v médiích, květen ten balíček úsporných opatření ve výši 70 miliard. Těch 70 miliard tady zaznělo několikrát. Ví, že...

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

To je balíček, teda to jsou opatření na obou dvou stranách. My máme v programovém prohlášení, že nebudeme zvyšovat celkovou daňovou zátěž a zatím jsme přijali několik zákonů, které ji snižují, a to docela razantně. Jenom třeba mimořádné odpisy pro příští 2 roky udělají úsporu daňovým poplatníkům v příštím roce 7 a v přespříštím roce 9 miliard. Snížení povinné hranice, zvýšení povinné hranice k registraci DPH je odhad, že to přinese daňovým poplatníkům 10 miliard, takže snížili jsme nebo zrušili jsme podstatnou část silniční daně. Asi v hodnotě čtyř miliard ročně, takže zatím jsme provedli opatření někde mezi 20 - 30 miliardami ročně. My jsme snížili daňovou zátěž a v této chvíli, tím pádem, je prostor třeba v jiných daních změnit některé parametry, abychom dodrželi ten slib, že to celkové daňové zatížení se nezvýší.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Znamená to tedy ale, že tedy těch 70 miliard nebudete potřebovat vytáhnout z té změny, anebo zrušením některých těch daňových výjimek, o kterých jste hovořil? Protože 70 miliard byste z toho, v uvozovkách, nevytál.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Ne. Budou to opatření na obou stranách, to znamená, něco vybereme víc na daních, například zrušením některých daňových výjimek, a něco bude na té výdajové straně. To znamená výdaje.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Proč si nedovedete představit znovu zavedení superhrubé mzdy? Po dvou letech od zrušení se ta 1 sazba měnit měla, byť se k tomu zavázala Babišova vláda. Nepomohlo by to? Podle propočtu by to přineslo 80 miliard.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

No, já jsem o tom mluvil. O těch 80 miliard by přišli čeští občané a jejich rodiny v této době, kdy máme tak vysoké ceny energií. To znamená skoro jistě bychom podstatnou část těch peněz museli zase věnovat zpátky na kompenzace těch vysokých cen energií, navíc to nebyl náš slib. My bychom nepodpořili návrh zákona, který by na 2 roky snížil daně, takhle se podle mě daně nemají měnit na 2 roky.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Podle národní rozpočtové rady, napsal to iDNES, pokračuje expanzivní rozpočtová politika, která prodlouží proces snižování inflace, jinými slovy vláda, podle kritiků, rozhazuje peníze a rozdavačnou politikou dál roztáčí inflační spirálu, lidé i díky tomu dál utrácí, tím pádem poptávka tlačí na růst cen, přitom, cituji:,, Krátkodobá recese by vedla k nastolení cenové stability." Říká ekonomka Matesová v seznam zprávách. A podle europoslance Niedermayera by to, cituji:,,, Vláda měla v rozpočtové politice vzít v úvahu." Na co tedy spoléháte, když inflaci nějak nekrotíte? Že jí sundá sám zpomalující hospodářský růst?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

To není žádná pravda.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

z toho není pravda, pane ministře?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Tak, teď byly publikována data, za které vláda určitě nezískala potlesk. Největší po pokles reálný mzdy je v České republice. Kdyby byla pravda, že roztáčíme inflační spirálu, tak jsme zvyšovali platy ve státní správě a nedocházelo by k poklesu reálné mzdy. Naopak jsme kritizováni z druhé strany, že ty platy brzdíme, že jsme je málo zvedli, vždyť odboráři nám nadávají v jednom kuse, že málo

odměňujeme státní zaměstnance, ale já říkám, že odměny ve veřejné sféře jsou dneska o hodně vyšší než v soukromé sféře. To se nedá vyřešit z roku na rok, tak my prostě, děláme to v té veřejné sféře, ty platy se zvyšují pomaleji než soukromé sféře, a to je správný trend.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Tak vám ocituji guvernéra České národní banky, Michla. Podle něj je samozřejmě pro snížení inflace důležitá i zodpovědná fiskální politika. On říká: „Pokud centrální banka zvýší sazby, vyvolá to recesi, kterou se snaží uvolněná fiskální politika lidem v nárokové ekonomice kompenzovat, což zase inflaci přežije.“ A komentuje tímto, že zkrátka ty výdaje, které jdou směrem do toho prostoru nejruznějšího, který je voláný tím tlakem na to, aby šly peníze k těm potřebným, takže to roztáčí inflační spirálu.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Já si většinou s panem guvernérem nevyměňuju vzkazy přes média, ale že jsem to neslyšel v roce 2021, kdy inflace byla mnohem nižší a schodek byl 420 miliard. V té době jsem z centrální banky neslyšel ani slovíčko o tom, že ten schodek je moc vysoký a že může nastartovat inflaci, takže člověk by v tom měl být konzistentní. Je to takový ten souboj, kdo má politickou odpovědnost před veřejností, a ze zákona je to Česká národní banka. Ano, vláda by neměla postupovat proti tomu, co dělá centrální banka a naše vláda proti tomu nepostupuje.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Tak ještě ta moje otázka, jestli tedy podle vás inflaci, laicky řečeno, sundá sám zpomalující se hospodářský růst, který tedy už nějakým způsobem nastupuje.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

No, ale to... Bude to technická recese. Teď jsme dostali revidovaná data za minulý kvartál, ten pokles byl 0,2 %. Hodně podobný jako v ostatních evropských zemích, takže nejsme žádnou výjimkou. A k tomu poklesu došlo právě proto, že zejména domácnosti snížily spotřebu, takže kdybychom měli expanzivní politiku, zvyšovali platy, tak by ty domácnosti utrácely více, a to by přispívalo...

Mimochodem to je jeden z argumentů, které používám v jednání s odbory, že si to nemůžeme dovolit, protože kdybychom vyhověli jejich návrhům na zvyšování platů, tak tu vysokou inflaci jenom prodloužíme v čase, a nakonec za to doplatí ti, pro které takzvaně by ty vyšší platy chtěli vyjednat.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Ještě jednou, cituji tedy pan guvernéra, že vláda by se měla snažit o omezování zadlužování. Z druhé strany podle vás Česká národní banka plní svůj základní úkol, který má ze zákona - tedy pečovat o cenovou stabilitu?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Plní.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Přestože nezvedá úrokové sazby.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Já myslím, že není vhodné, aby ministr financí komentoval a radil České národní bance, jestli má mít o půl procenta vyšší nebo nižší... Co jim připomínám.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Podle vás ten úkol plní.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Já jim to připomínám. Naše centrální banka je velmi nezávislá díky legislativě, ale díky tomu má velkou odpovědnost. To jsou spojené nádoby, kdo je velmi nezávislý a má pečovat ze zákona o cenovou stabilitu, má inflační cíle, tak taky nese velkou odpovědnost, ale nemůže ministr financí říkat, jestli má být ta úroková míra o něco vyšší nebo o něco nižší. Naše centrální banka přistoupila k zvyšování úrokových mír jako jedna z prvních, mnozí z těch, kteří ji tehdy kritizovali, tak myslím, i v Evropě, kteří říkali, je to přechodný jev, ta inflace sama odezní. Já jsem to slyšel na Ekofinu ještě v březnu, v dubnu, v květnu, i z úst představitelů evropské centrální banky, dneska k tomu přistupuje FED americký, centrální banka. Dneska jsou vyšší sazby v některých okolních zemích, kde mimochodem dneska už je vyšší inflace, tak já si myslím, že jak u nás jsme byli jedni z prvních, ta inflace šla hodně rychle nahoru, tak si myslím, že budeme jedna z prvních zemí, kde ta inflace klesá, bude klesat poměrně razantně, protože už klesá. A my jsme byli kritizováni opozicí, že jsme měli třetí nejvyšší inflaci, pak čtvrtou, pak pátou, teď je to sedmá. A já věřím, že to půjde dolů. A vidíme na těch okolních zemích, kolikrát jsme slyšeli od naší opozice, že naším vzorem má být Maďarsko v jejich politice, anebo Polsko. Dneska vidíme, jak dopadlo zastropování cen v Maďarsku. Vidíme, jaká je inflace v Maďarsku, jakou hodnotu ztratil maďarský forint, jaká je základní sazba. Dokonce v Polsku je vyšší inflace než v České republice.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

se vás tedy znovu zeptám, pane ministře, jestli důvěřujete v ten mechanismus, že inflaci, a vy říkáte, že půjde brzy dolů, tak jestli ji, v uvozovkách, bude tedy tlačit dolů ten zpomalující ekonomický růst?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Ne, ten zpomalující ekonomický růst je výsledkem reakce ekonomiky na kroky České národní banky. To nespadlo samo z nebe. To znamená experti říkají, že když banka, centrální banka zvyšuje ty sazby, že ten efekt se projeví v horizontu 12-18 měsíců, což je vlastně teďka tato doba, kdy centrální banka česká začala zvedat ty úrokové míry, takže to je první věc. Druhá věc, která hraje podstatnou roli, tento měsíc nebo minulý měsíc to už centrální banka dělat nemusela, je vlastně držení kurzu koruny. Koruna dneska je silná i bez intervencí České národní banky, a to je druhý důležitý faktor, který má vliv na inflaci. A třetí samozřejmě jsou výdaje domácnosti, a ty jsou prostě zbrzděny mimo jiné i tou vyšší úrokovou mírou.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Tak mi řekněte, jaký očekáváte příští rok, jak hluboký ekonomický růst očekáváte a kam může podle vás klesnout inflace, když říkáte, že klesne hodně?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Tak máme zatím makroekonomické prognózy, jak ministerstva financí České národní banky a jiných institucí, příští rok ta ekonomika bude kolem nuly, to znamená nebude ani růst ani pokles, a inflace by měla být jednociferná, to znamená o kus nižší než v letošním roce.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Čekáte těžký rok?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

No, těžký rok to bude, ale nebude tak těžký, jako rok 2022.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Já vám děkuji za rozhovor pro DVTV. Na shledanou.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Děkuji za pozvání. Na shledanou.

<https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2022/ministr-financi-zbynek-stanjura-hostem-d-49604>